

Sygn. akt VIII U 738/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 września 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Patrycja Bogacińska-Piątek
Protokolant:	Iwona Sławińska

po rozpoznaniu w dniu 14 września 2018 r. w Gliwicach

sprawy H. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania H. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 30 marca 2017 r. **nr** (...)

1. oddala odwołanie;
2. zasądza od ubezpieczonego H. Z. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek

Sygn. akt VIII U 738/17

UZASADNIENIE

Decyzją z 30 marca 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu H. Z. ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie spełnia warunków tego przepisu, gdyż nowo wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru na podstawie 20 lat kalendarzowych, w których ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu, był niższy niż 250%.

W odwołaniu od powyższej decyzji pełnomocnik ubezpieczonego wniósł o jej zmianę i orzeczenie co do istoty sprawy. Jednocześnie wniósł o zwrócenie się do (...) S.A. o przesłanie dokumentacji płacowej ubezpieczonego za okres zatrudnienia w KWK (...) i KWK (...). W uzasadnieniu podniósł, że ubezpieczony nie może ponosić ujemnych konsekwencji obowiązujących w latach minionych przepisów pozwalających na nie przechowywanie dokumentów dotyczących uzyskiwanych zarobków i wynikających z tego składek na ubezpieczenia społeczne.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony H. Z. urodził się (...)

Decyzją z 11 grudnia 1990r. przyznano ubezpieczonemu emeryturę górniczą od 1 lipca 1990r. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury organ rentowy przyjął ostatecznie wynagrodzenie z okresu od stycznia 1986r. do grudnia 1988r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł ostatecznie 359,03%, i zgodnie z przepisami został ograniczony do 250%.

Ubezpieczony po nabyciu prawa do emerytury kontynuował zatrudnienie w KWK (...) w K. do 24 grudnia 1990r.

W dniu 2 lutego 2017r. ubezpieczony wniósł o przeliczenie emerytury na podstawie art. 110a ustawy emerytalno – rentowej. Do wniosku załączył zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu na druku Rp-7 za lata 1980 – 1990 z okresu zatrudnienia w KWK (...) wystawione 18 stycznia 2017r. przez (...) S.A. Zakład (...) w T..

Zaskarżoną decyzją z 30 marca 2017r. (...) Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Obliczony przez organ rentowy z 20 najkorzystniejszych lat, tj. lat 1960 – 1990, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia wyniósł 169,37%. Za okresy nieudokumentowane, tj. okresy od 24 marca 1960r. do 14 lutego 1969r. i od 20 lutego 1969r. do 31 grudnia 1979r., (...) Oddział w Z. przyjął wynagrodzenia minimalne.

Sąd ustalił, iż w okresie od 24 marca 1960r. do 14 lutego 1969r. ubezpieczony był zatrudniony w KWK (...) w K.. Początkowo pracował jako robotnik na powierzchni. W okresie od 1 stycznia 1962r. do 15 maja 1962r. zajmował stanowisko młodszego zduna na powierzchni. Od 16 maja 1962r. do 31 marca 1967r. pracował jako wozak pod ziemią, a od 1 kwietnia 1967r. do 14 lutego 1969r. jako kierowca elektrowozu pod ziemią.

Ustalono, że w okresie od 20 lutego 1969r. do 24 grudnia 1990r. ubezpieczony był zatrudniony w KWK (...) w K.. Do 31 lipca 1983r. pracował na stanowisku kierowcy elektrowozu pod ziemią, natomiast od 1 sierpnia 1983r. jako dysponent pod ziemią.

Sąd ustalił, iż nie zachowała się dokumentacja płacowa sprzed roku 1980.

Na podstawie opinii biegłego z zakresu rent i emerytur Z. T. z 7 kwietnia 2018r. (k.24-65) ustalono wysokość zarobków ubezpieczonego w latach 1960 – 1979. Biegły odtworzył miesięczne i roczne kwoty wynagrodzeń odwołującego na podstawie danych z akt osobowych. Biegły w wyliczanych wynagrodzeniach w wariantcie I ujął tylko te dodatki, które bezwzględnie przysługiwały według przepisów branżowych w górnictwie. Natomiast w wariantcie II doliczył dodatek za pracę na drugiej i trzeciej zmianie oraz dodatek za pracę w niedziele i święta przyjmując, że odwołujący pracował przynajmniej 2 niedziele w każdym miesiącu. Z uwagi na brak kartotek zarobkowych i innych dokumentów płacowych w aktach osobowych za lata 1960 – 1979 biegły podkreślił, że niemożliwym jest precyzyjne ustalenie wynagrodzeń a jedynie ich najbardziej prawdopodobną wysokość. Na podstawie odtworzonych wynagrodzeń biegły obliczył wskaźnik wysokości podstawy wymiaru zgodnie z art. 110a w najkorzystniejszej wersji, tj. z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniom społecznym z uwzględnieniem części zarobków przypadających po przyznaniu świadczenia, tj. lat 1967 – 1973, 1975 – 1976, 1980 – 1990. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru obliczony przez biegłego w wariantcie I wyniósł 219,38%, a w wariantcie II 228,18%.

Na podstawie przesłuchania odwołującego Sąd ustalił, że odwołujący w latach 1975 – 1979 otrzymywał dodatkowe wynagrodzenie w postaci tzw. podwójnej (...). Możliwość jej przyznania od 1 stycznia 1975 roku wynikała z uchwały Rady Ministrów nr 230/74 z dnia 27 września 1974 roku.

Sąd, dokonując własnych wyliczeń poprzez dodanie do odtworzonych przez biegłego w II wariantcie zarobków ubezpieczonego w latach 1975 – 1979 dodatków z podwójnej (...) ustalił wynagrodzenie ubezpieczonego w latach 1975 – 1979. Obliczone wynagrodzenie kształtowało się następująco:

za rok	zarobki odtworzone przez biegłego w II wariantcie	podwójna Karta Górnika	łącznie wynagrodzenie
1975	83 741,27 zł	20 605 zł	104 346,27 zł
1976	84 206,73 zł	20 735 zł	104 941,73 zł
1977	84 439,47 zł	20 800 zł	105 239,47 zł
1978	83 974 zł	20 670 zł	104 644 zł
1979	83 974 zł	20 670 zł	104 644 zł

Biorąc pod uwagę zwiększony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru za lata 1975 – 1979, Sąd ustalił wskaźnik wysokości podstawy wymiaru zgodnie z art. 110a ustawy o emeryturach i rentach z FUS w najkorzystniejszej wersji – z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniom społecznym, tj. lat 1967 – 1973, 1975 – 1976, 1980 – 1990, który wyniósł 235,38%.

Pracownicy oddziału ubezpieczonego otrzymywali premię. Jej wysokość była zależna od szeregu zmiennych. Przyznawana była uznaniowo, w zależności od wielkości wydobycia. Podziału środków dokonywał kierownik oddziału. Nie wszyscy pracownicy oddziału ją otrzymywali ponieważ należało mieć wypracowaną określoną ilość dniówek. Poza tym była ona przyznawana pracownikom w różnej wysokości.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o akta organu rentowego, akta osobowe ubezpieczonego z KWK (...) i KWK (...), opinię biegłego ds. emerytur i rent Z. T. z 7 kwietnia 2018r. (k.24-65) oraz przesłuchanie odwołującego (nagranie z rozprawy z 14 września 2018r., m. 6.35 i n., k.84).

Sąd ocenił zebrany materiał dowodowy jako kompletny i spójny, a poprzez to mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych w sprawie. W szczególności Sąd podzielił opinię biegłego Z. T. w zakresie odtworzonych wynagrodzeń ubezpieczonego w latach 1960 – 1979.

Organ rentowy nie kwestionował ww. opinii.

Odwołujący w piśmie z 19 czerwca 2018r. wniósł zastrzeżenia do opinii biegłego podnosząc, że biegły nie uwzględnił podwójnej (...), która zgodnie z § 1 pkt 4.1. uchwały Rady Ministrów nr 230/74 z dnia 27 września 1974r. była wypłacana pracownikom fizycznym zatrudnionym pod ziemią w kopalniach węgla kamiennego oraz pracownikom dozoru, którzy efektywnie przepracowali wszystkie dni przypadające na dany miesiąc w harmonogramie pracy.

Ponadto wskazał, że nie uwzględniono premii dla robotników dołowych przyznawanej przy wykonaniu planu wydobycia i wynoszącej do 25% płacy podstawowej.

Sąd uwzględnił zastrzeżenia w zakresie konieczności doliczenia do wynagrodzenia kwot z podwójnej Karty Górnika – wyjaśnienia odwołującego były w tym zakresie precyzyjne. W związku z tym Sąd dodał do odtworzonych (w II wariacie) przez biegłego zarobków ubezpieczonego w latach 1975 – 1979 dodatki z podwójnej Karty Górnika – dodatek z Karty Górnika w podwójnej wysokości obowiązywał od 1975r., a zarobki odtwarzano do 1979r. – i ustalił wynagrodzenie ubezpieczonego w latach 1975 – 1979. Wobec tego wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wzrósł w stosunku do obliczonego przez biegłego i wyniósł 235,38%.

Sąd nie uwzględnił natomiast zastrzeżeń dotyczących uwzględnienia premii dla robotników dołowych przyznawanej przy wykonaniu planu wydobycia, ponieważ brak było konkretnych danych pozwalających określić wysokość otrzymywanej premii – odwołujący sam przyznał, iż nie jest w stanie podać wysokości osiąganych premii. Ponadto jej wysokość była zależna od szeregu zmiennych. Przyznawana była uznaniowo, w zależności od wielkości wydobycia. Podziału środków dokonywał kierownik oddziału. Nie wszyscy pracownicy oddziału ją otrzymywali ponieważ należało mieć wypracowaną określoną ilość dniówek. Poza tym była ona przyznawana pracownikom w różnej wysokości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie bezsporne jest, że ubezpieczony od 1990r. jest uprawniony do emerytury górniczej obliczonej w oparciu o wynagrodzenie z okresu od stycznia 1986r. do grudnia 1988r, gdzie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 359,03% i zgodnie z przepisami został ograniczony do 250%.

Przedmiotem sporu jest wysokość emerytury ubezpieczonego. Ubezpieczony złożył w dniu 2 lutego 2017r. wniosek o ponowne przeliczenie emerytury na podstawie art. 110a ustawy o emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i zaskarżoną decyzją z 30 marca 2017r. ZUS odmówił mu przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na tej podstawie, gdyż nowo wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie przekroczył 250%.

Sąd wskazuje, iż ustawą z dnia 5 marca 2015r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015r. poz. 552) wprowadzono z dniem 1 maja 2015r. zmiany w przepisach ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dodając m.in. art. 110a.

Zgodnie z treścią art. 110a ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15, z uwzględnieniem art. 110 ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%. Zgodnie z ust. 2 ustalenie wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 może nastąpić tylko raz.

Należy podkreślić, że art. 110a znajduje zastosowanie do przeliczenia emerytur przyznanych na starych zasadach, tj. obliczonych w myśl art. 53 ustawy emerytalno-rentowej, gdzie bezpośredni wpływ na wysokość świadczenia ma kwota bazowa oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia.

Bezspornie ubezpieczony pobiera emeryturę obliczoną na starych zasadach. Ponadto po uzyskaniu prawa do emerytury kontynuował zatrudnienie.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało jednak, że art. 110a ustawy nie znajdzie zastosowania do ubezpieczonego, gdyż ten nie spełnił wszystkich wymaganych tym przepisem przesłanek. Ustalony na nowo wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia nie jest bowiem wyższy niż 250%.

Jak wykazano w toku postępowania obliczony przez organ rentowy z 20 najkorzystniejszych lat z całego okresu zatrudnienia, tj. lat 1960 – 1990, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia wyniósł 169,37%.

Ubezpieczony twierdził, że w latach 1960 – 1979 osiągał wyższe wynagrodzenie niż ustalone przez organ rentowy.

Dla wyjaśnienia spornej kwestii Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu rent i emerytur, który w opinii z 7 kwietnia 2018r. odtworzył wynagrodzenie odwołującego w latach 1960 – 1979 opierając się na aktach osobowych, aktach organu rentowego oraz przepisach branżowych w górnictwie. Wyliczenia przedstawił w dwóch wariantach – w wariacie I ujął tylko te dodatki, które bezwzględnie przysługiwały według przepisów branżowych w górnictwie, natomiast w wariacie II doliczył dodatek za pracę na drugiej i trzeciej zmianie oraz dodatek za pracę w niedziele i święta przyjmując, że odwołujący pracował przynajmniej 2 niedziele w każdym miesiącu. Obliczony w korzystniejszym – II wariacie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ubezpieczonego z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniom w najkorzystniejszej wersji, tj. lat 1967 – 1973, 1975 – 1976, 1980 – 1990, wyniósł 228,18%.

Sąd uwzględnił jednak zastrzeżenia odwołującego do opinii biegłego w zakresie doliczenia do jego zarobków kwot z podwójnej(...) W związku z tym Sąd dodał do odtworzonych (w II wariacie) przez biegłego zarobków ubezpieczonego w latach 1975 – 1979 dodatki z podwójnej (...) dodatek z Karty Górnika w podwójnej wysokości obowiązywał od 1975r., a zarobki odtwarzano do 1979r. – i ustalił wynagrodzenie ubezpieczonego w latach 1975 – 1979. Wobec tego wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wzrósł w stosunku do obliczonego przez biegłego i wyniósł ostatecznie 235,38%. Niemniej, nawet przy uwzględnieniu zastrzeżeń odwołującego w powyższym zakresie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie przekroczył 250%.

Reasumując, skoro nowo wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie jest wyższy niż 250%, to ubezpieczonemu nie przysługuje prawo do ponownego przeliczenia pobieranej przez niego emerytury górniczej z zastosowaniem art. 110a ustawy, to jest z uwzględnieniem podstawy wymiaru wyliczonej na nowo, zgodnie z art. 15 ustawy.

Mając na uwadze powyższe, Sąd – na mocy (...) § 1 k.p.c. – oddalił odwołanie.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015r., poz. 1804).

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek